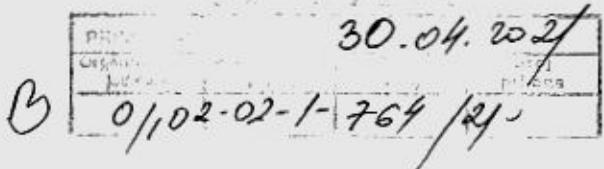
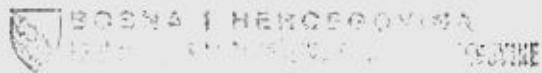

Broj: 05-02-1-604-9 /21
Sarajevo, 29.4.2021. godine

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH
- Zastupnički dom -
- Dom naroda -

SARAJEVO

PREDMET: Prijedlog zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku pred Sudom Bosne i Hercegovine, *dostavlja se*

V e z a: Vaš akt broj: 01,02-02-1-764/21 od 13.4.2021. godine i akt broj: 01-50-2-13-38/21 od 15.4.2021. godine

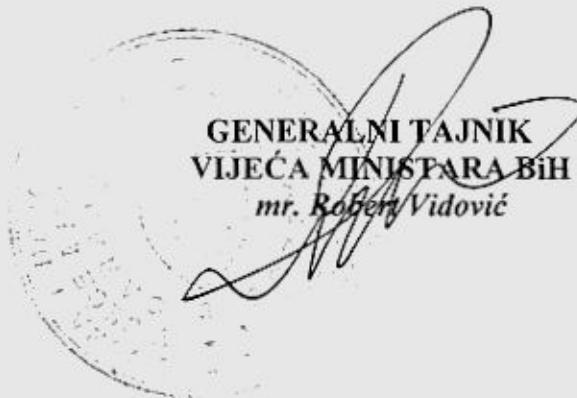
Poštovani,

Vezano za vaše akte, gornih oznaka i datuma, u prilogu dostavljamo Prijedlog zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku pred Sudom Bosne i Hercegovine, na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, kao i njegovu elektroničku verziju.

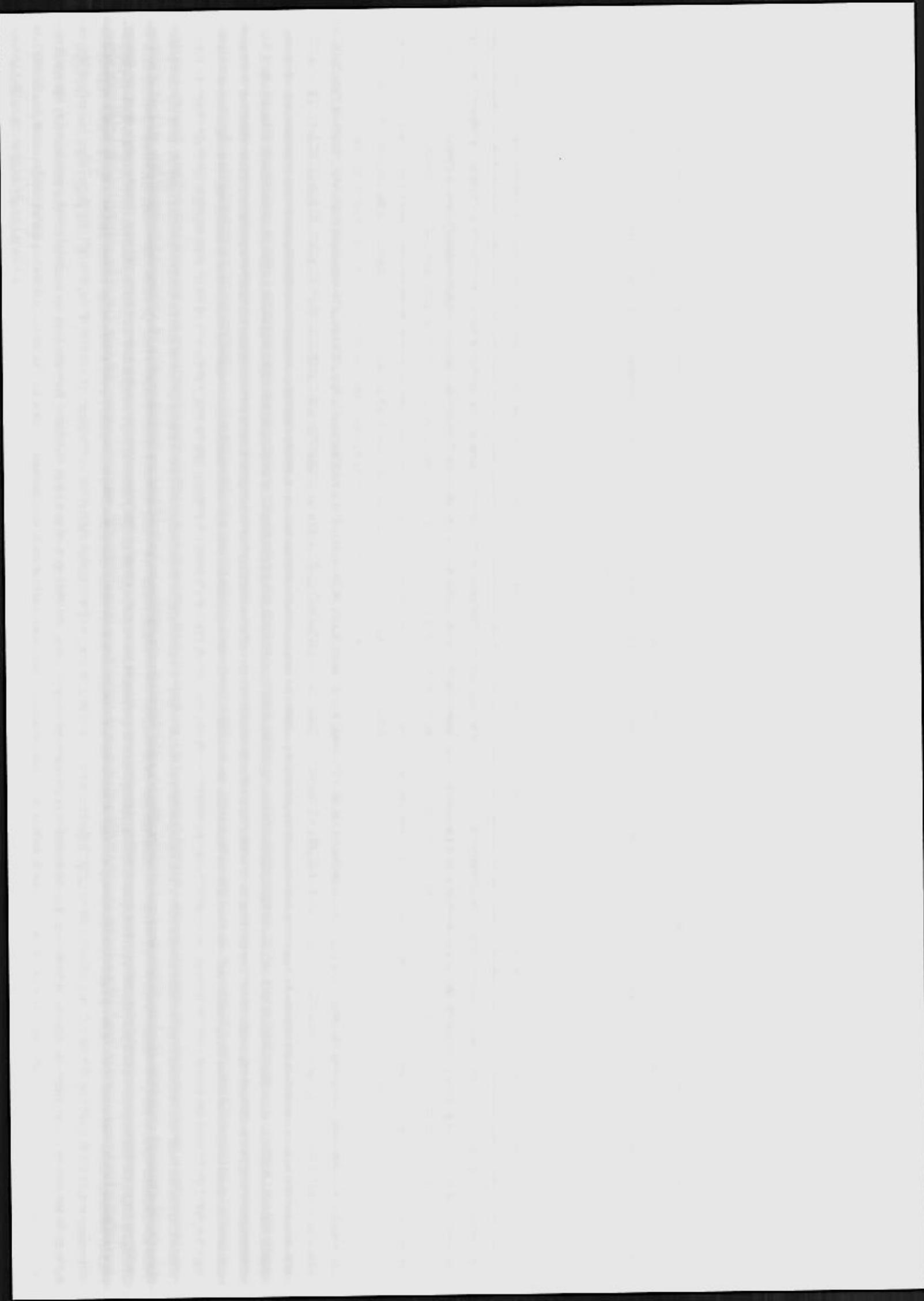
Istovremeno dostavljamo i dopis Ministarstva pravde, broj: 06-07-25-5517/18 od 23.4.2021. godine, u kojem su iznijeti određeni navodi u pogledu postupanja po dostavljenom Mišljenju Zakonodavnopravnog sektora Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, radi vašeg upoznavanja.

S poštovanjem,

Prilog: - Kao u tekstu -

DOSTAVITI:
- Naslovu,
- a/a.

Broj: 06-07-25-5517/18
Sarajevo, 23.4.2021. godine

VIJEĆE MINISTARA
-Generalno tajništvo-

Predmet: Usuglašen s mišljenjem Prijedlog zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku pred Sudom Bosne i Hercegovine, -dostavlja se,
Veza: Vaš akt broj: 05-02-1-604-5/21 od 16.4.2021. godine

Uz akt veze dostavljen je akt Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine broj: 01.02-02-1-764/21 od 13. 4. 2021. godine, u privitku kojeg je dostavljeno mišljenje Zakonodavnopravnog sektora Tajništa Parlamentarne skupštine BiH na Prijedlog zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku pred Sudom Bosne i Hercegovine.

Sukladno dostavljenom mišljenju odredbe čl. 5., 6., 7. i 8., su pozicionirane na početak glavnog dijela propisa.

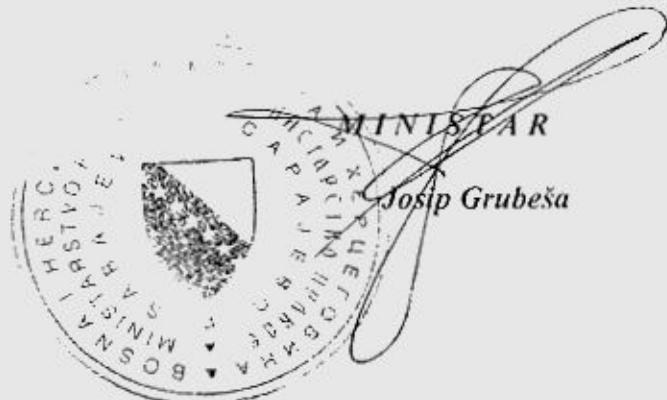
Ističemo da je Radna skupina pripremila odredbu članka 2., te je ista u istovjetnom tekstu usvojena u entitetskim zakonima i Zakonu Brčko distrikta BiH, ali, kako se smisao odredbe neće promijeniti, postupljeno je sukladno mišljenju. Također su izostavljene upotrijebljene formulacije „odmah”, iako je to u procesnom zakonodavstvu čest termin kojim se naglašava hitnost postupanja (npr. čl.30., 33., 64., 66... 72.a. ZKP BiH...”*o preduzetim mjerama tužilac odmah obavještava...*”).

Nadalje, formulacija „*dovesti u opasnost tok postupka*”, sukladno mišljenju je preuzeta iz procesnih zakona (“...*smatra da bi to imalo štetne posljedice za uspješno vođenje krivičnog postupka*”-članak 67. stavak (10) ZKP-a BiH).

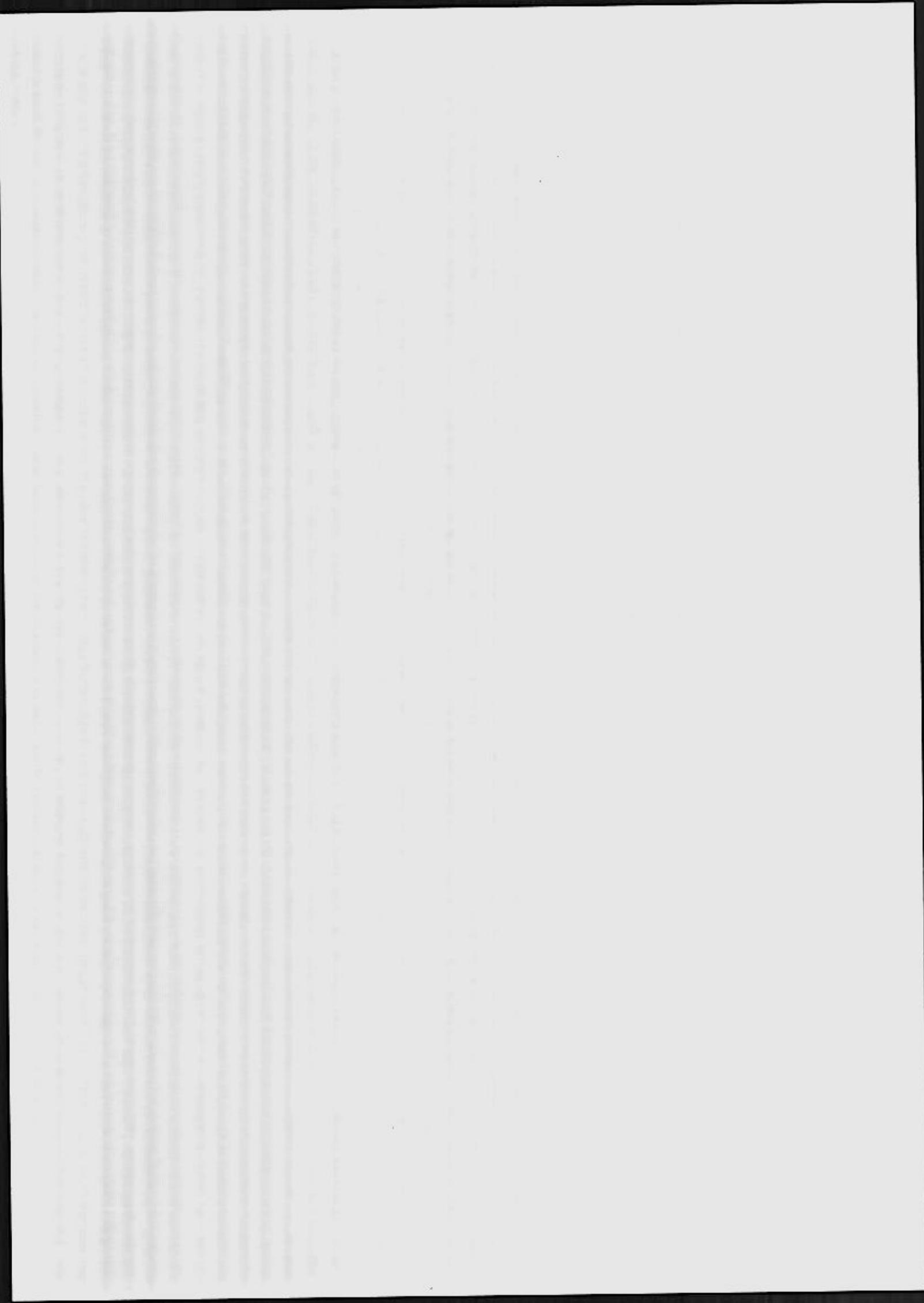
U članu 4. Prijedloga zakona usklađen je naslov i sadržaj odredbe s članom 44. Jedinstvenih plavila, uskladeni čl. 5., 6., 7., 8., 9. i 16. s člankom 30. stavak (3) Jedinstvenih pravila, te ispravljene jezičke greške načinjene u postupku lektorisanja Prijedloga zakona.

U privitku se, na jezicima u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini, dostavlja Prijedlog zakona usuglašen s dostavljenim mišljenjem Zakonodavnopravnog sektora.

S poštovanjem,

Prilog: - Prijedlog zakona- tri jezičke verzije.
-CD -Prijedlog zakona-tri jezičke verzije..

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA

P R I J E D L O G

Z A K O N

O ZAŠTITI PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU
PRED SUDOM BOSNE I HERCEGOVINE

Sarajevo, mart 2021. godine

Na osnovu člana IV (4) a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na ____ sjednici Predstavničkog doma, održanoj _____ 2021. godine i na
____ sjednici Doma naroda, održanoj _____ 2021. godine, usvojila je

**ZAKON
O ZAŠTITI PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU
PRED SUDOM BOSNE I HERCEGOVINE**

I – DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet zakona)

Ovim zakonom propisuju se način, uslovi i postupak zaštite prava na suđenje u razumnom roku u sudskim postupcima koji se vode pred Sudom Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: Sud), kao i pravo na pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku, koje se ostvaruje u sudskom postupku na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Član 2.

(Pravo na zaštitu)

(1) Zaštitu prava na suđenje u razumnom roku pred Sudom imaju stranka i umješač u parničnom i izvršnom postupku, stranka i zainteresovano lice u upravnom sporu, optuženi, oštećeni i lice od koga je oduzeta imovinska korist u krivičnom postupku, te svaka druga stranka u sudskom postupku koji se vodi po zakonu Bosne i Hercegovine, koja smatra da Sud nije u razumnom roku odlučio o njenom pravu ili o obavezi ili o optužbi za krivično djelo.

(2) Dužina trajanja razumnog roka utvrđuje se u skladu s praksom Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu.

(3) Stranka ostvaruje zaštitu prava iz stava (1) ovog člana u skladu s odredbama ovog zakona.

Član 3.

(Primjena drugih propisa)

Na ostala pitanja postupka po tužbi za pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku, a koja nisu uređena ovim zakonom, primjenjuju se odredbe Zakona o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 36/04, 84/07, 58/13 i 94/16) o sporu male vrijednosti, nezavisno od vrste i visine tužbenog zahtjeva.

Član 4.

(Rodna ravnopravnost)

Izrazi koji su u ovom zakonu radi preglednosti dati u jednom gramatičkom rodu, bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

II - DIO DRUGI – PRINCIPI, PRAVNA SREDSTVA I ZAHTJEV ZA ZAŠTITU PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

Član 5. (Principi)

- (1) Zaštita prava na suđenje u razumnom roku zasniva se na:
- a) ubrzanju postupka kod kojeg postoji rizik od prekomjernog trajanja,
 - b) djelotvornom pravnom lijeku pred nadležnim domaćim organima u slučajevima u kojima je moguće dokazati tvrdnje o povredi prava na suđenje u razumnom roku,
 - c) dostupnosti pravnih lijekova u svim fazama postupka u kojima se utvrđuju građanska prava i obaveze ili osnovanost bilo kakve krivične optužbe,
 - d) utvrđivanju kršenja prava na suđenje u razumnom roku i obeštećenju oštećenog zbog povrede prava.

(2) Postupci u kojima se štiti pravo na suđenje u razumnom roku su hitni i imaju prvenstvo u odlučivanju.

Član 6. (Pravna sredstva)

Pravna sredstva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku su:

- a) zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku (u dalnjem tekstu: zahtjev),
- b) tužba za pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku (u dalnjem tekstu: tužba).

Član 7. (Kriteriji za ocjenu trajanja suđenja u razumnom roku)

Prilikom odlučivanja o zahtjevu za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku uvažavaju se sve okolnosti predmeta, i to:

- a) složenost predmeta u činjeničnom i pravnom smislu,
- b) ponašanje Suda i drugih organa,
- c) dužina trajanja postupka,
- d) ponašanje podnosioca pravnog sredstva,
- e) značaj predmeta koji ima za podnosioca pravnog sredstva,
- f) nepredvidene vanredne okolnosti.

Član 8. (Registar)

(1) Sud vodi:

- a) Registar o podnesenim zahtjevima za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku i Registar odluka o podnesenim zahtjevima za zaštitu tog prava,
- b) Registar o podnesenim tužbama i Registar odluka po podnesenim tužbama.

(2) Sadržaj i način vodenja registara iz stava (1) ovog člana detaljnije će se urediti pravilnikom koji u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donosi predsjednik Suda.

(3) Godišnji izvještaj s podacima iz registra, predsjednik Suda dostavlja Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

Član 9.
(Zahtjev i sadržaj zahtjeva)

(1) Postupak u kome se štiti pravo na suđenje u razumnom roku počinje podnošenjem zahtjeva.

(2) Zahtjev treba da sadrži:

- a) lično ili poslovno ime stranke i njeno prebivalište, boravište ili sjedište,
- b) lično ili poslovno ime zastupnika ili punomoćnika stranke i njegovo prebivalište, boravište ili sjedište,
- c) poslovni broj sudskega predmeta ili druge podatke o predmetu na osnovu kojih se može utvrditi na koji predmet se zahtjev odnosi,
- d) vrijeme trajanja postupka,
- e) podatke o predmetu suđenja koji ukazuju na to da Sud nepotrebno kasni s odlučivanjem,
- f) svojeručni potpis stranke ili zastupnika ili punomoćnika stranke.

Član 10.
(Nadležnost za odlučivanje)

(1) Zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku podnosi se Sudu.

(2) Zahtjev se može podnijeti dok se postupak iz člana 1. ovog zakona ne okonča.

(3) O zahtjevu iz stava (1) ovog člana rješenjem odlučuje predsjednik Suda, a ako se radi o predmetu u kojem postupa predsjednik Suda, o zahtjevu odlučuje sudija koji rukovodi Upravnim odjeljenjem Suda.

(4) Predsjednik Suda može odrediti sudiju koji će pored njega voditi postupak i odlučivati o zahtjevu.

(5) Usmena rasprava se ne održava.

(6) Rješenje o zahtjevu ne smije da utiče na činjenična i pravna pitanja koja su predmet suđenja.

(7) Rješenje kojim se usvaja ili odbija zahtjev mora biti obrazloženo.

(8) Rješenje o zahtjevu se mora donijeti u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva.

Član 11.
(Odlučivanje o zahtjevu bez ispitnog postupka)

(1) Zahtjev se odbacuje bez ispitnog postupka ako odsustvo nekog elementa zahtjeva iz člana 9. ovog zakona onemogućava da se po njemu postupa ili ako je zahtjev podnijelo neovlašteno lice.

(2) Protiv rješenja o odbacivanju zahtjeva nije dozvoljena žalba.

Član 12.

(Ispitni postupak)

(1) Predsjednik Suda, u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva, zatražiti će od sudije ili predsjednika vijeća, koji postupa u predmetu, izvještaj o dužini trajanja postupka, razlozima zbog kojih postupak nije okončan i mišljenje o roku u kojem se predmet može riješiti, a može izvršiti i uvid u spis predmeta.

(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća koji postupa u predmetu, izvještaj dostavlja najkasnije u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva.

(3) Sudija, odnosno predsjednik vijeća koji postupa u predmetu u izvještaju neće navoditi podatke čije bi otkrivanje moglo imati štetne posljedice za uspješno vođenje postupka.

Član 13.

(Neosnovanost zahtjeva)

(1) Predsjednik Suda rješenjem odbija zahtjev kada ocijeni da je zahtjev očigledno neosnovan.

(2) Ako predsjednik Suda, nakon provedenog postupka po zahtjevu utvrdi da nije došlo do neopravdanog odgovlačenja postupka i odlučivanja u predmetu, rješenjem odbija zahtjev kao neosnovan.

Član 14.

(Osnovanost zahtjeva)

(1) Ako predsjednik Suda utvrdi da se neopravdano odgovlači postupak i odlučivanje o predmetu, donosi rješenje i određuje rok za preduzimanje određenih procesnih radnji, koji ne može biti kraći od 15 dana niti duži od četiri mjeseca i primjereno rok u kome ga sudija ili predsjednik vijeća izvještava o preduzetim radnjama.

(2) Rješenje iz stava (1) ovog člana, predsjednik Suda dostavlja stranci i postupajućem sudiji.

(3) Protiv rješenja iz stava (2) ovog člana, žalba nije dozvoljena.

(4) Rješenje iz stava (2) ovog člana, predsjednik Suda dostavlja i Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine.

(5) U izvještaju o preduzetim radnjama sudije, odnosno predsjednika vijeća koji postupa u predmetu, neće se navoditi podaci čije bi otkrivanje moglo imati štetne posljedice za uspješno vođenje postupka.

Član 15.

(Obavještavanje podnosioca zahtjeva)

Kada sudija, odnosno predsjednik vijeća u izvještaju ili drugim pismenim aktom obavijesti predsjednika Suda o izvršenim procesnim radnjama, predsjednik Suda će o izvršenim radnjama obavijestiti podnosioca zahtjeva.

Član 16.

(Žalba)

(1) Stranka ima pravo na žalbu:

a) ako predsjednik Suda utvrdi da je zahtjev neosnovan i odbije ga rješenjem,

- b) ako predsjednik Suda o njenom zahtjevu ne odluči u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva,
- c) ako je predsjednik Suda usvojio zahtjev, ali nije naložio mjere koje ubrzavaju, postupak i utvrdio rok u kome je sudija ili predsjednik vijeća dužan iste da preduzme.

(2) Rok za žalbu iz ovog člana je osam dana od dana prijema rješenja.

Član 17.

(Nadležnost za odlučivanje o žalbi)

(1) Žalba se podnosi predsjedniku Suda.

(2) Predsjednik Suda žalbu s relevantnim podacima iz spisa predmeta u roku od tri dana od dana prijema dostavlja Apelacionom odjeljenju Suda.

(3) Postupak po žalbi vodi i odlučuje vijeće sastavljeno od troje sudija odjela koji odlučuje po pravnim lijekovima na odluke odjeljenja kod koga se predmet nalazi u radu.

(4) Ako se žalba odnosi na postupak koji je u toku pred Apelacionim odjeljenjem, o žalbi odlučuje vijeće od pet sudija tog Odjeljenja.

Član 18.

(Odlučivanje o žalbi)

(1) Vijeće iz člana 17. st. (3) i (4) ovog zakona, rješenjem odbacuje nedopuštenu, neblagovremenu žalbu i žalbu izjavljenu od neovlaštenog lica, ako je nije odbacio predsjednik Suda.

(2) Žalba se ne dostavlja na odgovor, usmena rasprava se ne održava, a na ostala pitanja primjenjuje se Zakon o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine.

(3) Vijeće je dužno odlučiti o žalbi u roku od 30 dana od dana prijema žalbe.

(4) Vijeće može žalbu odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostepeno rješenje ili uvažiti žalbu i preinačiti rješenje.

(5) U postupku po žalbi može se, u zavisnosti od okolnosti, a posebno ako je postupak hitan, odrediti prvenstvo u odlučivanju po predmetu, zatim naložiti predsjedniku Suda da dodijeli predmet drugom sudiji, odnosno vijeću, ako je pravo stranke povrijedeno zbog preopterećenosti ili dužeg odsustva postupajućeg sudije ili nekog od članova vijeća.

(6) Ako je žalba podnesena zato što predsjednik Suda nije odlučio o zahtjevu, u žalbenom postupku se postupa i donosi rješenje u skladu s odredbama čl. 11., 12., 13., 14. i 15. ovog zakona.

(7) Protiv rješenja kojim je odlučeno o žalbi nije dozvoljena žalba.

Član 19.

(Pravo na novi zahtjev)

(1) Podnositelj zahtjeva čiji je zahtjev odbijen, a koji nije podnio žalbu, može da podnese novi zahtjev kada istekne šest mjeseci od dana prijema rješenja o odbijanju zahtjeva.

(2) Podnositelj zahtjeva čiji je zahtjev odbijen, a koji je podnio žalbu koja je odbijena, može da podnese novi zahtjev kada istekne šest mjeseci od dana prijema rješenja o odbijanju žalbe.

(3) Podnositelj zahtjeva čiji su zahtjev ili žalba odbačeni, može odmah po saznanju podnijeti novi zahtjev.

III - DIO TREĆI - TUŽBA NA PRAVIČNO ZADOVOLJENJE ZBOG POVREDE PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

Član 20.

(Novčana naknada)

(1) Zbog nematerijalne štete prouzrokovane kršenjem prava na suđenje u razumnom roku, stranci se isplaćuje novčana naknada.

(2) Novčana naknada priznaje se u visini od 500 KM do 3.000 KM.

(3) Kod određivanja visine naknade uzimaju se u obzir kriteriji iz člana 7. ovog zakona.

Član 21.

(Sticanje prava za ostvarivanje naknade)

(1) Ako Sud ne riješi predmet u roku predviđenom u rješenju o usvajanju zahtjeva ili o usvajanju žalbe, stranka ima pravo podnijeti Sudu tužbu za pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku.

(2) Prije podnošenja tužbe, stranka je dužna da se sa zahtjevom obrati Pravobranilaštvo Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: Pravobranilaštvo) radi postizanja sporazuma o visini novčane naknade.

Član 22.

(Zahtjev radi postizanja sporazuma)

(1) Stranka podnosi Pravobranilaštvo zahtjev radi postizanja sporazuma o visini novčane naknade u roku od tri mjeseca od dana kada je stekla pravo iz člana 21. stav (1) ovog zakona.

(2) Zahtjev Pravobranilaštву mora da sadrži podatke iz člana 9. stav (2) ovog zakona.

(3) Uz zahtjev se dostavlja rješenje o usvajanju zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku ili o usvajanju žalbe.

(4) Ako je postignut sporazum po zahtjevu, Pravobranilaštvo zaključuje sa strankom vansudsku nagodbu koja predstavlja izvršnu ispravu.

(5) Ako sporazum po zahtjevu ne bude zaključen u roku od dva mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, stranka ima pravo podnijeti tužbu Sudu.

(6) Pravobranilaštvo je dužno da se u postupku zaključenja vansudske nagodbe kreće u visini novčanog iznosa iz člana 20. ovog zakona.

Član 23.

(Tužba)

(1) Stranka može protiv Bosne i Hercegovine podnijeti tužbu Sudu u periodu od šest mjeseci od neuspjele vansudske nagodbe pred Pravobranilaštvom.

(2) Tužba nije dozvoljena dok traje postupak postizanja nagodbe s Pravobranilaštvom, niti ako su stranka i Pravobranilaštvo zaključili vansudsku nagodbu.

(3) Uz tužbu se dostavlja rješenje o usvajanju zahtjeva za zaštitu pravo na suđenje u razumnom roku ili o usvajanju žalbe i dokaz o neuspjeloj nagodbi pred Pravobranilaštvom.

(4) Na pitanja koja nisu uredena ovim zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine za postupke u sporovima malec vrijednosti.

Član 24.

(Postupak po tužbi)

(1) Po tužbi postupa sudija pojedinac Upravnog odjeljenja Suda.

(2) Postupajući sudija, odnosno predsjednik vijeća kod koga se nalazi predmet dužan je u roku od tri dana, na zahtjev postupajućeg sudije Upravnog odjeljenja, dostaviti spise predmeta, osim onih čije bi otkrivanje moglo imati štetne posljedice za uspješno vođenje postupka.

(3) Sud tužbu dostavlja Pravobranilaštvu koje je dužno da u roku od osam dana od dana prijema dostavi svoje izjašnjenje.

(4) Neblagovremenu tužbu i tužbu podnesenu od neovlaštenog lica, kao i tužbu koja je podnesena suprotno odredbi člana 23. ovog zakona, Sud će rješenjem odbaciti.

Član 25.

(Utvrđivanje visine novčane naknade)

(1) Sud će, primjenjujući kriterije za ocjenu trajanja suđenja u razumnom roku odrediti visinu novčane naknade.

(2) Ako predmet nije završen, Sud će odrediti i rok u kome je sudija ili vijeće, dužan predmet završiti.

Član 26.

(Rok za odlučivanje)

Sud donosi odluku o tužbi najkasnije u roku od 90 dana od dana prijema tužbe.

IV - DIO ČETVRTI - OSTALE ODREDBE

Član 27.
(Oslobađanje od sudske takse)

U postupku ostvarivanja sudske zaštite prava na sudenje u razumnom roku, stranka je oslobođena plaćanja sudske takse.

Član 28.
(Pravo stranke na besplatnu pravnu pomoć)

(1) U postupku ostvarivanja sudske zaštite prava na suđenje u razumnom roku, stranka ima pravo na besplatnu pravnu pomoć koju će joj pružiti državni službenici Ureda za pružanje besplatne pravne pomoći Bosne i Hercegovine u Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine.

(2) Pravo iz stava (1) ovog člana stranka ostvaruje na osnovu Zakona o pružanju besplatne pravne pomoći ("Službeni glasnik BiH", broj 83/16).

Član 29.
(Osiguravanje sredstava)

Novčana naknada nematerijalne štete isplaćuje se iz Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine.

Član 30.
(Naknada materijalne štete)

Pravo na naknadu materijalne štete zbog povrede prava na sudenje u razumnom roku ostvaruje se tužbom u parničnom postupku kod nadležnog suda, primjenom općih pravila o naknadi štete.

V - DIO PETI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 31.
(Primjena zakona)

(1) Odredbe ovog zakona primjenjuju se na sve postupke koji nisu pravosnažno okončani do dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Stranka koja je podnijela apelaciju Ustavnom суду Bosne i Hercegovine, ne može podnijeti zahtjev za zaštitu prava na sudenje u razumnom roku po ovom zakonu.

Član 32.
(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“.

PSBiH broj ____/21
____ 2021. godine
S a r a j e v o

*PREDSJEDAVAJUĆI
Predstavničkog doma
Parlementarne skupštine BiH*

*PREDSJEDAVAJUĆI
Doma naroda
Parlementarne skupštine BiH*

OBRAZLOŽENJE

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu IV 4. a) Ustava BiH prema kojem je Parlamentarna skupština BiH nadležna za donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva BiH ili za vršenje funkcija Parlamentarne skupštine BiH po ovom ustavu. Prema članu II 2. Ustava, sva prava i slobode predviđeni u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima se direktno primjenjuju u Bosni i Hercegovini. Ovi akti imaju prioritet nad svim ostalim zakonima, a shodno stavu 3. sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što pod tačkom e) uključuje „pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi s krivičnim postupkom“.

II – PRINCIPI

-zaštita ljudskih prava i osnovnih sloboda garantuje da „Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona (član 6. stav 1. EKLJP)

-pravna sigurnost svakog građanina kroz zakonitu i efikasnu pravdu u smislu pravilnog utvrđenja relevantnih činjenica, pravilne procesne i pravilne primjene materijalnog prava tako da ovi ciljevi zakonitosti budu ostvareni u što kraćem vremenskom roku, da subjekti koji traže pravnu zaštitu istu dobiju u relativno kratkom vremenskom periodu i putem sudske odluke okončaju nesigurnost u kojoj se u pogledu pravnog položaja, odnosno prava ili obaveze nalazi određeno lice

-vladavina prava prekomjerna dužina trajanja postupka ugrožava interes subjekata prava u tom postupku, ali i javni interes nezavisno od ishoda postupka jer „spora pravda predstavlja izigravanje pravde i samog prava na pravično suđenje“. „Spora pravda“ može dovesti u pitanje povjerenje u čitav pravni sistem i vladavinu prava, te stoga, obezbjeđivanjem efikasnog sprovođenja sudske postupaka se ne štiti samo pojedinac o čijim se pravima i obavezama odlučuje u postupku, već se štiti cijelokupan pravni poredak.

-pravo na suđenje u razumnom roku jeste pravni standard, kao dio prava na pravično suđenje garantovano članom 6. stav 1. Evropske konvencije. Pravo na pravično suđenje bi izgubilo svoj smisao ukoliko bi procedura bila manjkava i ukoliko se odluka ne bi donijela u razumnom roku.

III - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda uspostavljen je sistem zaštite ljudskih prava na međunarodnom nivou. Bosna i Hercegovina ratifikovala je Konvenciju, 12. jula 2002. godine, a Ustav Bosne i Hercegovine (član 2) proglašava je direktno primjenjivom u Bosni i Hercegovini. Članom 6. stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i sloboda, garantovano je da svako tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, formiranim na osnovu zakona.

Preporuka Komiteta ministara Vijeća Evrope Rec (2010)3 o efikasnim pravnim sredstvima za predugo trajanje postupaka, od 24. februara 2010. godine, između ostalog, zemlje članice upućuje da preduzmu sve neophodne mjere da bi se obezbijedilo postojanje efikasnog pravnog lijeka pred nadležnim organima u slučajevima u kojima je moguće dokazati tvrdnju o povredi prava na sudenje u razumnom roku.

U Bosni i Hercegovini trenutno ne postoji posebno pravno sredstvo kojim bi se obezbijedila zaštita prava na sudenje u razumnom roku, te se dužina trajanja postupka može osporavati povodom apelacije pred Ustavnim sudom BiH. Naime, u skladu s članom VI/3.b) Ustava BiH, Ustavni sud ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u Ustavu kad ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini, a članom 18. stav (2) Pravila Ustavnog suda propisano je da Ustavni sud može iznimno razmatrati apelaciju i kada nema odluke nadležnoga suda ukoliko apelacija ukazuje na ozbiljna kršenja prava i osnovnih sloboda koje štiti Ustav ili međunarodni dokumenti koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini. Postupajući po navedenim odredbama, Ustavni sud BiH je u značajnom broju predmeta razmatrao i utvrdio povredu prava na sudenje u razumnom roku, određujući rok za donošenje odluke odnosno nalažeći hitno postupanje, te dosudio naknadu nematerijalne štete. U redovnim saopštenjima koja izdaje povodom razmatranja apelacija podnesenih zbog navodnih povreda ustavnih prava apelanata, Ustavni sud BiH konstantno iznosi zapažanje da sudovi iz različitih razloga, često u dovoljnoj mjeri ne vode brigu o standardima prava na pravično sudenje iz člana II/3.e) Ustava BiH i člana 6. stav 1. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, da je problem nedonošenja odluka u razumnom roku značajno prisutan u sudskej praksi u BiH, a što rezultira velikim brojem apelacija Ustavnog suda BiH u vezi s pravom na pravično sudenje, posebno u dijelu koji se odnosi na donošenje odluka u razumnom roku.

Prema podacima dostavljenim iz Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, radi se o ozbilnjom problemu, obzirom da je u periodu 2016. – 2018. godina, ovaj Sud primio 5371 predmet (sa entitetskim sudova) od čega je u 4152 predmeta utvrđena povreda prava, što predstavlja 77,3 procenata predmeta u kojima su utvrđene povrede. Ukupni podaci o broju predmeta odnose se na postupanja svih sudova u BiH, te je time potrebno iznaći sistemsko rješenje za sve nivo vlasti, iako pred Ustavnim sudom BiH nije bilo predmeta koji se odnose na postupanje pravosudnih organa na nivou BiH.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 143. sjednici, održanoj 23. 5. 2018. godine razmotriло Informaciju o postupcima pred Europskim sudom za ljudska prava koji pokreću pitanja povrede prava na pravično sudenje iz članka 6. Evropske konvencije, te je zadužilo Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine da s predstavnicima relevantnih institucija u BiH ispita mogućnost uvođenja efikasnog pravnog lijeka u domaće zakonodavstvo u slučaju produženog neizvršavanja domaćih sudskej postupaka, u skladu sa standardima i kriterijumima iz evropske sudske prakse.

Nadalje, Visoko sudske i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine dostavilo je Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine, ministarstvima pravde entiteta i Pravosudnoj komisiji Brčko distrikta inicijativu za formiranje Radne grupe za izradu „Nacrtu zakona o kršenju prava na sudenje u razumnom roku“. U svom aktu VSTV navodi da je u proteklom periodu zaprimilo određeni broj odluka donesenih od strane Ustavnog suda Bosne i Hercegovine kojima su usvojene apelacije stranaka i utvrđene povrede člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u pogledu kršenja razumnog roka i dužine trajanja konkretnih predmeta u sudovima entiteta.

Imajući u vidu navedeno, rješenjem Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine od 17. avgusta 2018. godine imenovana je Radna grupa koja je pripremila radni material, na osnovu koga su, shodno organizaciji pravosuđa, entitetska ministarstva pravde pripremila nacrte zakona, te iste dostavili u proceduru usvajanja.

Iako do sada nije bilo apelacija stranaka povodom kršenja prava suđenja u razumnom roku pred Sudom BiH upućenih Ustavnom суду Bosne i Hercegovine, shodno organizaciji Suda BiH, a na osnovu rješenja Radne grupe, Ministarstvo pravde je sačinilo Nacrt zakona kojim se štiti pravo na suđenje u razumnom roku pred pravosudnim institucijama na nivou BiH. U skladu s općim ciljem, Zakonom o sprečavanju kršenja prava na sudjenje u razumnom roku će se obezbijediti:

- postojanje sredstava kojima bi se ubrzali postupci kod kojih postoji rizik od prekomjernog trajanja kako bi se spriječilo da se taj rizik i materijalizuje
- preduzimanje svih neophodnih koraka kako bi se obezbijedilo postojanje djelotvornog pravnog lijeka pred nadležnim domaćim organima u slučajevima u kojima je moguće dokazati tvrdnje o povredi prava na suđenje u razumnom roku
- da su takvi pravni lijekovi dostupni u svim fazama postupaka u kojima se utvrđuju građanska prava i obaveze ili osnovanost bilo kakve krivične optužbe
- da kršenje prava na suđenje u razumnom roku bude utvrđeno, te da se tamo gdje je to moguće postupci ubrzaju ili da oštećeni budu obeštećeni za pretrpljenu štetu
- da iznosi naknade koji se mogu dodijeliti budu razumni i kompatibilni sa sudskom praksom Evropskog suda i
- da Ustavni sud BiH i Sud u Strazburu nemaju predmete ove vrste, koje značajno doprinose i njihovoj neažurnosti.

Dakle, ovim zakonom uređuju se pravo na suđenje u razumnom roku, zaštita prava na sudjenje u razumnom roku, kao i pravo na pravično zadovoljenje zbog povrede prava na sudjenje u razumnom roku, a koje se ostvaruje u sudskom postupku na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom.

IV - USKLAĐENOST PROPISA SA ZAKONODAVSTVOM EU

Nije ustanovljeno da *EU acquis* sadrži izvore prava koji su relevantni za predmet uređivanja dostavljenog nacrtu.

U domenu akata Vijeća Evrope, predmetnu materiju regulišu:

- Konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, Dio I – Pravâ i slobode, član 6 – Pravo na pravično suđenje i
- Preporuka CM/Rec(2010)3 Komiteta ministara Vijeća Evrope o djelotvornom pravnom lijeku za predugo trajanje postupka.

Stav 2. člana 47. Povelje o osnovnim pravima Evropske unije i stav 1. člana 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda utvrđuju pravo svakom licu da njegov zahtjev bude razmotren u razumnom roku od strane nezavisnog i nepristrasnog suda.

Preporuka CM/Rec(2010)3 Komiteta ministara Vijeća Evrope o djelotvornom pravnom lijeku za predugo trajanje postupka, između ostalog, preporučuje vladama država članica da preduzmu sve potrebne mjeru kako bi se obezbijedilo da sve faze domaćih postupaka budu završene u razumnom roku, kao i da se uspostave djelotvorni pravni lijekovi na odluke o zahtjevima za zaštitu prava na sudjenje u razumnom roku.

V - KONSULTACIJE

Dana, 17 .11. 2015. godine održan je radni sastanak predstavnika Ustavnog suda BiH i Visokog sudskega i tužilačkog vijeća BiH o aktuelnim pitanjima važnim za funkcionisanje ovih institucija i ulogama koje imaju u ostvarivanju vladavine prava i efikasnosti pravosudnoga sistema u BiH, s akcentom na sprečavanju uzroka kršenja prava na pravično suđenje, odnosno otklanjanju posljedica kršenja tog prava. S ciljem rješavanja nastale situacije Visoko sudska i tužilačko vijeće BiH je formiralo Radnu grupu za izvršenje odluka Ustavnog suda BiH, na čiji prijedlog je usvojilo *Akcioni plan za ubrzavanje sudske postupaka*, shodno kojem su doneseni posebni akti o rješavanju „starih predmeta“, planovi postupanja po „stariim predmetima“, ali sve ovo nije dalo vidne rezultate i nije umanjilo broj predstavki upućenih Ustavnom sudu BiH „zbog predugovg trajanja sudske postupaka“. Visoko sudska i tužilačko vijeće BiH je kroz svoj Akcioni plan, između ostalog predviđelo formiranje Radne grupe za izradu zakona o kršenju prava na suđenje u razumnom roku. Takođe, izvršena je analiza odluka Ustavnog suda BiH, odluka Evropskog suda za ljudska prava, uobičajene *Informacije* zastupnika Vijeća ministara Bosne i Hercegovine pred Evropskim sudom za ljudska prava o postupcima pred tim Sudom, kojim su pokrenuta pitanja povrede prava na pravično suđenje iz člana 6. Evropske konvencije.

Takođe, konsultovana su, odnosno analizirana zakonodavstva zemalja u okruženju, koje su u svoje zakonodavstvo unijele odredbe kojima se štiti pravo na suđenje u razumnom roku. Naime, problem kršenja prava na suđenje u razumnom roku postojao je i u zemljama u regionu, ali se smanjuje, jer su sve države preduzele mjere za rješavanje problema zaostalih predmeta i uvele nove, posebne pravne lijekove za zaštitu ovog prava. Doneseni su zakoni kojima je ova materija uređena, s tim da su ove zakone zemlje prilagodile drugim svojim nacionalnim propisima i potrebama. Npr. Republika Hrvatska je u okviru organizacijskih zakona ugradila odredbe o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku dok su Republika Srbija i Crna Gora donijele posebne zakone kojima se uređuje zaštita prava na suđenje u razumnom roku. U svim ovim zakonima strankama se u sudske postupcima omogućava podnošenje pravnih sredstava za ubrzanje postupka ili za pravično zadovoljenje zbog povrede ovog prava.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine usvojio je veći broj apelacija stranaka i utvrdio povrede člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda u pogledu kršenja razumnog roka i dužine trajanja konkretnih predmeta u sudovima entiteta, te su ovi nivoi vlasti u BiH, u skladu s organizacijom pravosuđa svoje nacrte zakona dostavili u procedure usvajanja.

U Radnoj grupi za pripremu preliminarnog Nacrtu zakona učestvovali su i predstavnik Suda BiH, Tužilaštva BiH kao i VSTV-a BiH.

Ministarstvo pravde je konačni Nacrt zakona dostavilo Sudu BiH, radi davanja eventualnih sugestija kojim bi se poboljšale predložene odredbe. Sud BiH je dostavio primjedbu na članove 2., 9., 10., 12. i 14. Nacrtu kojim ističu da je “izostavljeno postupanje tužioca”, odnosno predlažu da „je potrebno dopuniti zakon u tom dijelu, po pitanju postupanja i obaveze tužioca“.

Ministarstvo pravde je ocijenilo neopravdanim sugestiju Suda BiH jer je ovo pitanje riješeno ZKP-om BiH (član 225. ZKP-a BiH...), shodno kojem je u Nacrtu zakona „izostavljena“ primjena zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku na trajanje istrage. Takođe, pravilan stav ovog ministarstva je potvrđen u aktu Tužilaštva BiH, ali i u Mišljenju VSTV-a, odnosno “*nisu saglasni s normama koje se odnose na primjenu zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku i u odnosu na trajanje istrage*”.

Medutim, cijeneći potrebu za punom podrškom navedenih institucija na konačan Nacrt zakona na sastanku s predstvincima Suda i Tužilaštva BiH, kao i VSTV-a BiH učesnici su u potpunosti podržali predložene odredbe Nacrta zakona.

Mimo Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa pomoćnik direktora za pravna pitanja i opće poslove Udruženja "Vaša prava BiH" dostavio je elektronskim putem "*komentare, primjedbe, prijedloge i sugestije na Nacrt Zakona o zaštiti prava na pravično suđenje u razumnom roku*". Predlaže "*preciziranje trajanja razumnog roka*", što nije prihvatljivo, jer ESLJP nikada nije definisao pravila u pogledu rokova koja bi omogućila da se precizno odredi koliko treba da traje sudski postupak da bi se smatralo da je okončan u razumnom roku. ESLJP je odbio da državama nametne bilo kakve norme u pogledu rokova, ostajući vjeran svom pristupu *in concreto* i svojoj brizi za uravnoteženje svakog od kriterijuma uspostavljenih u sudskej praksi u zavisnosti od okolnosti svakog slučaja. Nadalje, podnositelj predlaže skraćenje svih predloženih rokova u članovima 10., 12., 14., 18. i 23. Ova primjedba nije prihvaćena jer je Radna grupa usaglasila predložene rokove (ugradeni i u nacrte zakona koje su u proceduru usvajanja uputili entiteti). Podnositelj akta takođe ističe da bi propisana naknada u nekim slučajevima bila neadekvatna, ali predlaže i da se omogući strankama da uz zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku mogu istaknuti i imovinski zahtjev, te sugeriše da se ne provodi postupak po odredbama Zakona o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine o sporu male vrijednosti radi nemogućnosti pobijanja odluke zbog nepotpuno i nepravilno utvrđenog činjeničnog stanja. Shodno stavu Radne grupe ove primjedbe su neprihvatljive, jer je glavni cilj Nacrta zakona omogućiti svim kategorijama stanovništva brže i efikasnije provodenje sudskej postupaka i rješavanje spornih pitanja oko kojih gradani vode sudske spor, a visina naknade zbog kršenja prava će se utvrđivati u svakom pojedinačnom slučaju, s tim što je najveći iznos uskladen s praksom Ustavnog suda BiH. U prilog ovom je i odredba Nacrta ovog zakona kojom se stranke u ovom postupku oslobadaju plaćanja sudske takse, ali i mogućnost pružanja besplatne pravne pomoći, te je postupak za provođenje ovog zakona, ali i ostvarivanje prava na naknadu materijalne štete (član 30. Nacrta zakona) upotpunosti uskladen s odredbama Zakona o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine. Dostavljeni akt sadrži i prijedlog da se ovim propisom uredi odgovornost za nepostupanje sudije/tužioca i predsjednika Suda na način i u rokovima propisanim ovim zakonom, što nije prihvaćeno jer je ovo predmet Zakona o Visokom sudsakom tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine, gdje je u izmjenama i dopunama ovog zakona predložena disciplinska odgovornost sudija u predmetima u kojima je utvrđena povreda prava na suđenje u razumnom roku, čime će se postići u potpunosti zaštita prava na suđenje u razumnom roku, kako prevencijom, tako i kažnjavanjem postupanja predmetnog sudije, a koje je dovelo do povrede prava na suđenje u razumnom roku. Zbog principa zabrane „retroaktivne primjene zakona“, nije opravdana primjedba kojom se ističe da je neosnovano „izostavljeno pravo na nadoknadu u postupcima koji su okončani prije stupanja na snagu ovog zakona.“ Dakle, sve navedene sugestije su razmotrene, ali su iste ocijenjene kao neprihvatljive.

Obzirom da je u toku rada Radne grupe razmatrano uporedno zakonodavstvo iz ove oblasti, a i nekoliko modela zakona koji bi se mogli primijeniti u okviru četiri pravosudna sistema u Bosni i Hercegovini, jer će u entitetima i Brčko distriktu biti doneseni njihovi zakoni, Nacrt zakona koji je izradila Radna grupa za nivo BiH, izrađen je kao najadekvatnije rješenje i u velikoj mjeri je usaglašen s ostala tri zakona.

Cijeneći da nije prihvaćen prijedlog Suda BiH, odnosno "*norme koje se odnose na primjenu zahtjeva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku i u odnosu na trajanje istrage*", time je

postupljeno po Mišljenju VSTV-a iz tačke III akta broj: 08-02-1-2591-3/2020 od 18. 11. 2020. godine. Na sastanku s predstavnicima Suda i Tužilaštva BiH, kao i VSTV-a BiH, učesnici su u potpunosti podržali predložene odredbe Nacrt zakona. Dakle, primjedba VSTV-a BiH u Mišljenju iz tačke III je prihvaćena, odnosno Nacrt zakona shodno ZKP-u BiH ne odnosi se na tok trajanja istrage.

Ured zastupnika pred Evropskim sudom za ljudska prava navodi: „*Primijetili smo da u Nacrtu nije riješeno pitanje snošenja troškova koji nastaju u postupku zaštite prava na pravično sudenje. Ukoliko se to ne riješi u samom zakonu, može se doći u situaciju da troškovi zaštite prava budu viši od same naknade, što bi predmetni zakon lišilo svake svrhe.*” Cijeneći sugestiju opravdanom, na sastanku s predstavnicima Suda i Tužilaštva BiH, kao i VSTV-a BiH, Nacrt zakona je dopunjjen novim članom 28. (Pravo stranke na besplatnu pravnu pomoć).

U skladu s Pravilima za konsultacije u izradi pravnih propisa provedene su javne konsultacije, ali nije bilo komentara, prijedloga ili sugestija na Nacrt zakona.

Na Nacrt zakona pribavljeni su potrebna mišljenja u skladu s Poslovnikom o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, kao i Mišljenje VSTV-a Bosne i Hercegovine.

Agencija za zaštitu ličnih podataka u BiH, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, DEI i Ministarstvo finansija i trezora BiH nisu imali primjedbi na dostavljeni Nacrt zakona.

Primjedbe Ureda za zakonodavstvo su prihvaćene i ugrađene u Nacrt zakona. U skladu sa sugestijom iz Mišljenja Ureda na dužinu roka u članu 18. stav (3) Nacrta, izvršena je dodatna analiza zapisnika i prijedloga Radne grupe, te je utvrđeno da je isti predložio i usaglasio ovaj organ. Takođe, u Mišljenju VSTV-a, kao i u toku konsultacija s pravosudnim institucijama nije bilo primjedbi na ovako predloženi rok. Međutim, cijeneći stav (2) citiranog člana shodno kojem se predmetna žalba ne dostavlja na odgovor niti se održava usmena rasprava u postupku donošenja odluke o žalbi, ocijenjena je opravdanom sugestija Ureda za zakonodavstvo i u Nacrtu zakona predviđen je rok od 30 dana, umjesto ranije predloženog roka od 60 dana.

VI - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

U skladu s članom 1. općih odredbi koji precizira šta je predmet ovog propisa, član 2. propisuje kome pripada pravo na zaštitu prava na suđenje u razumnom roku, te se poziva na praksu Evropskog suda za ljudska prava, shodno kojoj će se, primjenom ovog propisa utvrditi kako pravo tako i dužina trajanja razumnog roka. Analiza je pokazala da je opravdano da se na pitanja postupka koja nisu uređena ovim zakonom, shodno primjenjuju odredbe o sporu male vrijednosti iz zakona kojim se uređuje parnični postupak, nezavisno od vrste i visine tužbenog zahtjeva, kako predviđa član 3.

Članom 5. propisani su opći principi na kojim se zasniva ovaj propis, s posebnim naglaskom na hitnost postupanja u ovim predmetima, članom 6. propisana su pravna sredstva za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku, dok su članom 7. propisani kriterijumi za ocjenu trajanja suđenja u razumnom roku shodno kriterijumima ESLJP, koji u svom pristupu u svakom predmetu cijeni svaki od kriterijuma uspostavljenih u sudskoj praksi u zavisnosti od okolnosti svakog slučajaja, tako da se prilikom odlučivanja o zahtjevu za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku uvažavaju sve okolnosti datog predmeta. Nadalje, članom 8. propisano je vodenje posebne evidencije u ovim predmetima, obzirom da eventualne analize ovih podataka mogu dati smjernice kako za poboljšanje zakonodavnih odredbi tako i prakse u postupanju kod provođenja ovog zakona. Nadalje, ovaj dio (čl. 9. - 19.) propisuje sadržaj zahtjeva za

zaštitu prava na suđenje u razumnom roku, nadležnost za odlučivanje po zahtjevu, način donošenja odluka, obaveznost obavještavanja podnosioca zahtjeva, kao i pravo i mogućnost korištenja žalbe kao prava na pravni lijek nezadovoljne stranke. Ovim dijelom je takođe predviđeno postupanje i donošenje odluke po žalbi.

Treći dio propisa predviđa da se pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku može ostvariti isplatom novčane naknade zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku, način ostvarivanja ovog prava putem sporazuma s Pravobranilaštvom kao i podnošenjem tužbe Sudu. Član 22. ovog propisa je uskladen sa Zakonom o parničnom postupku pred Sudom BiH (čl. 20a., 20b. i 20c. ZPP-a BiH) kojim se propisuje postupak za mirno rješavanje spora pred Pravobranilaštvom Bosne i Hercegovine prije podnošenja tužbe Sudu Bosne i Hercegovine u postupcima u kojim je tužena Bosna i Hercegovina. Nakon neuspješnog mirnog rješavanja spora, članovima 23. - 26. ovog zakona je predviđen postupak po tužbi za ostvarivanje prava na naknadu, odnosno novčanog obeštećenja, čija visina se utvrđuje shodno kriterijumima za ocjenu trajanja sudenja u razumnom roku.

Dio četvrti Nacerta zakona članom 27. "oslobađa" stranku plaćanja sudske takse, te se shodno članu 28. propisuje da u postupku ostvarivanja sudske zaštite prava na suđenje u razumnom roku, stranka ima pravo na besplatnu pravnu pomoć koju će joj pružiti državni službenici Ureda za pružanje besplatne pravne pomoći Bosne i Hercegovine u Ministarstvu pravde Bosne i Hercegovine.

U završnim odredbama propisuje se primjena ovog zakona, te predviđa da stranka koja je podnijela apelaciju Ustavnom судu Bosne i Hercegovine, ne može podnijeti zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku.

VII – REVIZIJA POSTOJEĆIH PROPISA

Donošenje i primjena ovog zakona ne zahtijeva izmjene i dopune drugih propisa.

VIII – FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provedbu ovog zakona nisu potreba dodatna sredstva u Budžetu Bosne i Hercegovine, što potvrđuje Obrazac broj 2a o fiskalnoj procjeni uticaja.

Nacrt zakona predviđa materijalno obeštećenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku. Međutim apelacije pred Ustavnim sudom BiH ukazuju da Sud BiH nije u "docij", odnosno nema apelacija, te će se ovim zakonskim rješenjem obezbijediti mehanizam preventivnog pravnog lijeka, čime će se ubrzati postupci pred Sudom BiH, a istovremeno izbjegći rashodi na strani budžeta.